क्वारेन्टिन-स्थल अनुगमनका लागि लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) रुजुसूची

महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयद्वारा युएन वुमनको सहकार्यमा यस रुजुसूचीलाई तयार पारी वितरण गरिएको हो

हरेक संकटको अवस्थाले महिला तथा किशोरीहरूका लागि निम्त्याउने असर पुरुष तथा किशोरमा पर्ने असरभन्दा फरक हुन्छ, र उमेर, अपाङ्गता, यौन अभिमूखीकरण तथा लैङ्गिक पहिचान, जात, जातियता, वा धर्मजस्ता अन्य कुराले ती नकारात्मक असरहरूलाई अझै बढाइदिन्छ । लामो समयदेखि विद्यमान सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता, विभेद एवं कुरीतिका साथै लैङ्गिक भूमिकाका कारण बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक, एचआइभी/एड्स संक्रमित, किशोरी, एकल महिला, महिला घरमूली भएका परिवार, गर्भवती तथा स्तनपान गराईरहेका महिला, जेष्ठ नागरिक, दलित महिला, धार्मिक तथा जातिय अल्पसंख्यक महिला र आदिवासी महिला जस्ता समुदायका केहि सदस्यले थप जोखिमको सामना गर्नु परिरहेको हुन्छ । आधारभूत सेवा, सूचना, आर्थिक जीविकोपार्जन र योजना तथा निर्णय प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागितामा महिला, किशोरी तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूको पहुँचको क्षमतालाई पनि लैङ्गिक असमानता र विभेदले अवमूल्यन गरिदिन सक्छ । यस अतिरिक्त, उनीहरू प्रायः यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसाको बढी जोखिममा हुने गर्छन् ।

यस रुजुसूचीको उद्धेश्य : यो रुजुसूची एक व्यावहारिक साधन हो, जसले महिला, किशोरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक अल्पसंख्यक समुदायका व्यक्ति एवं अन्य संकटासन्न र पछाडि पारिएका समूहका लागि क्वारेन्टिन केन्द्रहरूमा विद्यमान सुरक्षा, आत्मसम्मान र सेवासम्बन्धी व्यवस्थाहरूको लेखाजोखा गर्छ ।

अनुगमन टोलीको संरचना : लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणसम्बन्धी अनुगमनका लागि एक समर्पित अनुगमन टोलीको गठन गर्नु आवश्यक हुन्छ । उक्त टोलीमा स्थानीय सरकारका प्रतिनिधि, महिला समूह, लैङ्गिकतासम्बन्धी विज्ञ, महिला अधिकार रक्षक, मानवअधिकार निकाय, संकटासन्न र पछाडि पारिएका समूहका सञ्जालहरूका प्रतिनिधि, मानवधिकार आयोग र महिला आयोगका स्थानीय प्रतिनिधि लगायत समावेश भएको हुनु पर्दछ । स्थलगत अनुगमनका साथसाथै अप्रत्यक्ष अनुगमन (फोन, मोबाइल र अनलाइनमार्फत्) गर्न र त्यसपछि सो अनुगमनका परिणामहरूबारे छलफल गर्नका लागि बैठकहरू सञ्चालन गर्न सिफारिस गरिन्छ ।

त्यसका साथै, आएका सुझावहरूलाई सम्बन्धित संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार, संयुक्त राष्ट्रसंघीय निकायहरू र महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय (सहसचिव मनमाया पंगेनी manamayapangeni@gmail.com र सीता निरौला niroula.sita2014@gmail.com)मा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा, युएन वुमन र मानवीय अन्तर-क्लस्टर टोलीको सहकार्यमा आगामी कदमहरूको योजना तर्जुमा गरिनेछ ।

केन्द्रको नाम :

ठेगाना :

प्रदेश :

अनुगमन मिति :

रुजुसूची	छ (भएको)	छैन (नभएको)	सुधार आवश्यक छ
१. तथ्याङ्क, रेकर्ड राख्ने तरिका तथा सूचना			
१.१ के यस केन्द्रमा लिङ्ग, उमेर, लैङ्गिकता, विविधताका आधारमा विभाजित तथ्याङ्क राख्ने गरिएको छ ?			
१.२ के यस केन्द्रबाट सेवा प्राप्त गरेका सबै व्यक्तिहरूबारे यस केन्द्रले विस्तृत विवरण राखेको छ ?			
१.३ के ती रेकर्डले संकटासन्न र पछाडि पारिएका समूहका व्यक्तिहरूको विस्तृत पृष्ठभूमि दर्शाउँछ ? (जस्तै, जात, जातियता, उमेर, अपाङ्गताको अवस्था, लैङ्गिक एवं यौनिक अल्पसंख्यक, एकल महिला, नवजात शिशुको आमा, अभिभावकबाट छुट्टिएका बालबालिका, एचआइभी/एड्स संक्रमित, घर फर्किरहेका आप्रवासी, एकल बाबु, आदि)			
१.४ के यस केन्द्रले सामान्य मापदण्डको जानकारी सबैका लागि उपलब्ध गराउने गरेको छ ? (उदाहरणका लागि, क्वारेन्टिन केन्द्रसम्बन्धी मार्गनिर्देश र कोभिड-१९ रोकथाम तथा प्रतिकार्यबारे जानकारी, रोगको परीक्षण लगायत सरकारले उपलब्ध गराउने सेवाहरूबारे जानकारी, स्वास्थ्य, व्यक्तिगत सरसफाई, बसोबासको व्यवस्था, गर्भवती महिला र नवजात शिशुका लागि खानपानमा सहयोग, संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सावधानीका उपायहरू, यौन शोषण, दुर्व्यवहार र यौन उत्पीडनबारे जानकारीयुक्त सामाग्री, आदि)।			
१.५ के जानकारी तथा सूचना पहुँचयुक्त छन् र ती देखिने गरी राखिएका छन् ?			
१.६ के यस केन्द्रले अस्पताल, चिकित्सक, परामर्श, मनो-उपचार, कानूनी सहायता, हटलाइन (राष्ट्रिय महिला आयोग-११४५, बाल हेल्पलाइन-१०९८, प्रहरी-१००), क्वारेन्टिन केन्द्र प्रमुख, आदिका सम्पर्क विवरण उपलब्ध गराउँछ ? के ती जानकारी तथा सूचना देखिने गरी राखिएका छन् ?			
१.७ के यस केन्द्रले वर्षाको मौसममा आउनसक्ने बाढी र पहिरोको पूर्वतयारीबारे जानकारी दिने गरेको छ ? (उदाहरणका लागि, विगतमा यो क्षेत्र कसरी प्रभावित भएको थियो, यस केन्द्रलाई भारी वर्षा, बाढी, पहिरोले असर पार्ने अवस्थामा कुन निर्धारित ठाउँमा जाने)।			
१.८ झाडापखाला, हैजा, आउँ, छालाका रोग जस्ता पानीजन्य रोगहरूसँग लड्नका लागि सुरक्षित खानेपानीबारे सचेतनापूर्ण जानकारी र लामखुट्टेबाट सर्ने भाइरल रोगहरू (डेंगु)बाट आफूलाई सुरक्षित कसरी राख्ने भन्नेबारे जानकारी दिइन्छ ?			
१.९ के क्वारेन्टिन केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारी र स्वयंसेवकहरू लगायतलाई उनीहरूको पोशाक वा नामसहितको ब्याजबाट चिन्न सकिन्छ ?			
१.१० के यस केन्द्रले कुनैपनि विभेदविरुद्ध सून्य सहनशिलताबारे जानकारी प्रदान गर्छ (जस्तै, फरक जातका व्यक्तिविरुद्धको विभेद, महिनावारी भइरहेका महिला, गर्भवती, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक अल्पसंख्यक, कोभिड-१९ संक्रमित वा संक्रमणको शंका भएका व्यक्तिविरुद्धका विभेद)?			
१.११ के यस केन्द्रले डर, चिन्ता र तनाव न्यूनीकरण गर्ने तरिकाहरू, आफ्नो हेरचाह गर्ने, भौतिक रुपमा एकान्तबासमा भएपनि सम्पर्कमा रहिरहने, अब के हुन्छ भन्नेबारे र आगामी कदमहरूबारे सुसूचित रहने तरिकाहरूबारे जानकारी प्रदान गर्ने गरेको छ ?			
२. व्यक्तिगत सरसफाईका सामाग्रीको उपलब्धता			
२.१ के महिला, किशोरी, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकलाई आवश्यक पर्ने व्यक्तिगत सरसफाईका सामाग्रीहरू पर्याप्त रुपमा र स्यानिटरी प्याड, मास्क, पानी शुद्धीकरण गर्ने ट्याब्लेट, ह्याण्ड-स्यानिटाइजर, नुहाईधुवाईका सामाग्री लगायत अन्य व्यक्तिगत प्रयोगका लागि आवश्यक सामाग्री एवं बालबालिकाका लागि मनोरञ्जनका सामाग्री, आदि उपलब्ध गराइएका छन् ?			

२.२ नजिकिँदो वर्षालाई मध्यनजर गर्दा, के यस केन्द्रमा पर्याप्त झुल/लामखुट्टेबाट बचाउने कोइल वा अन्य सामाग्री, छाता र रेनकोट छन् ?			
३. पर्याप्त तथा पोषणयुक्त खाना			
३.१ के महिला, बालबालिका, पछाडि पारिएका समूहका व्यक्तिहरू, स्वास्थ्यसम्बन्धी विशेष आवश्यकता भएका व्यक्तिहरूलाई पोषिलो, सफाईयुक्त तरिकाले पकाइएको खाना र कम्तीमा पनि दुईपटक पूर्ण आहारसहित नास्ताहरू उपलब्ध गराइन्छ ?			
३.२ के गर्भवती महिला, स्तनपान गराइरहेका महिला, नवजात शिशु र साना बालबालिका (विशेषगरी ६-२३ महिनाका)ले गुणस्तर र मात्राका हिसाबले उपयुक्त साथै सामान्य मापदण्ड अनुसारको आहारमा पर्याप्त पहुँच पाएका छन् ?			
३.३ के कोभिड-१९को शंका, सम्भावना वा पुष्टि भएको आमाबाट जन्मिएका नवजात शिशुका लागि संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका आवश्यक सावधानी उपनाउँदै, उनीहरूलाई खाना खुवाउने मार्गनिर्देश अनुसारका सामान्य मापदण्ड अनुरुप स्याहार उपलब्ध गराइएको छ ?			
३.४ के सबै गर्भवती महिला र नवजात शिशु र साना बालबच्चा भएका आमाहरूलाई स्तनपानसम्बन्धी परामर्श, आधारभूत मनोसामाजिक सहयोग र व्यावहारिक खाना उपलब्ध गराइन्छ ?			
४. खानेपानी तथा सरसफाई र पूर्वाधार सुविधा			
४.१ के महिला, पुरुष र यौनिक अल्पसंख्यकका लागि अलग-अलग शौचालय र व्यक्तिगत सरसफाई गर्ने स्थानको सुविधा छ ?			
४.२ अलग कोठा उपलब्ध गराउन नसकिने स्थानमा, के पर्दा वा अन्य छेकबारद्वारा कोठालाई छुट्टाइएको छ ? के शौचालयहरूमा राती पर्याप्त बत्ती हुनेगर्छ ?			
४.३ के यो केन्द्र गर्भवती महिला, आपड्गता भएका महिला, एचआइभी/एड्स संक्रमित महिला, स्वास्थ्यमा जटिलता भएका व्यक्ति र यौनिक अल्पसंख्यकहरूका लागि पहुँचयुक्त छ ?			
४.४ के व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्नका लागि आवश्यक सफा पानी, लुगा धुन, प्रयोग गरिएका टिस्यु र प्याड मिल्काउनका लागि उपयुक्त स्थान जस्ता कुरामा पहुँच छ ?			
५. बन्दोबस्ती/यातायातसम्बन्धी सहयोग			
५.१ के यस केन्द्रसम्म आउनजानका लागि यातायात सुविधा उपलब्ध गराइन्छ ? (जस्तै, डिस्चार्ज भएपछि आ-आफ्नो घर फर्किनका लागि)			
५.२ के यस केन्द्रमा पीपीई, चिकित्सीय सामाग्री, थर्मल थर्मोमिटर, स्टेथोस्कोप, रक्तचाप नाप्ने मसिन, मास्क, स्यानिटाइजर, पञ्जा, हाइपोक्लोराइट आदि जस्ता आवश्यक बन्दोबस्तीका सामान छन् ?			
६. बचाव तथा सुरक्षा			
६.१ के बसोबास गर्ने स्थानको प्रवेशद्वार र वरपरका सडक क्षेत्रमा पर्याप्त बत्ती छन् ?			
६.२ के पर्याप्त सुविधा छ ?			
६.३ के अभिभावकविहिन बालबालिका र किशोरकिशोरीलाई क्वारेन्टिन केन्द्रका कर्मचारीद्वारा संरक्षण उपलब्ध गराइन्छ र के आमाबुवा वा अभिभावकसँग सम्पर्क गर्न सहयोग गरिन्छ ?			
६.४ के अपाड्गता भएका व्यक्तिहरूको सुरक्षा र पहुँचका उपायहरू अवलम्बन गरिएका छन् ?			

६.५ के बसोबास, शौचालय र व्यक्तिगत सरसफाईका स्थानमा पर्याप्त बत्ती, सुरक्षाका लागि साँचो लगाउनमिल्ने व्यवस्था र नीजिपना (भित्रबाट चुकुल लगाउने, भित्र र बाहिरबाट साँचो लगाउनमिल्ने, चुकुल लगाउनमिल्ने झ्याल, महिनावारीसम्बन्धी सरफाईको उचित व्यवस्थापन, नवजात शिशुको स्याहार र सरसफाईका लागि स्थान, पुरुष शौचालय वा बसोबासस्थान नजिक महिला शौचालय नभएको वा त्यहाँबाट गुज्रेर जानु नपर्ने, नुहाउने स्थानमा बन्द छत वा पारदर्शी भित्ता नभएको) छन् ?			
६.६ के नुहाउने स्थान बसोबास गर्ने स्थानबाट सक्दो नजिक वा बसोबासको स्थानभित्र नै रहेको छ ?			
६.७ के यस केन्द्रले महिला सुरक्षा अधिकारी, महिला स्वास्थ्यकर्मी, क्वारेन्टिन केन्द्रका महिला कर्मचारी र सुरक्षागार्डबाट सेवा लिने गरेको छ ?			
७. दूरी कायम गर्ने			
७.१ के यस केन्द्रका व्यक्तिहरूले साझा स्थल र कोठाभित्रपनि एकअर्का बीचको दूरी (१-२ मीटर) कायम गर्ने गरेका छन् ?			
८. विभेद, हेयभाव हटाउनका लागि प्रयास			
८.१ के यस केन्द्रमा जात, उमेर, लैङ्गिकता, जातियताका आधारमा वा एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एचआइभी/एड्स संक्रमित व्यक्ति, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्ति, गर्भवती महिला, स्तनपान गराइरहेका महिला, महिनावारी भइरहेका महिला वा किशोरी, वा कोभिड-१९को शंका/संक्रमण भएका व्यक्तिजस्ता अन्य संकटासन्नताका आधारमा कुनै व्यक्तिविरुद्ध विभेद भएको जानकारीमा आएको छ/सूचित गरिएको छ ?			
८.२ के तिनको न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिएका छन् ?			
८.३ के महिला, किशोरी तथा संकटासन्न समूहप्रति सेवा प्रदायकहरूको व्यवहार सन्तोषजनक छ ?			
९. सामाजिक सहायताका स्रोत/मनोरञ्जनात्मक क्षेत्र			
९.१ के यस केन्द्रमा मनोरञ्जनात्मक क्षेत्र, पढ्नका लागि सामाग्री, भित्र बसेर गर्नसकिने क्रियाकलाप, योगा, नृत्य, टिभी र रेडियो उपलब्ध छन् र के तिनमा महिला, किशोरी र बालबालिकाले आपसी दूरी कायम राख्दै समान रुपमा पहुँच गर्न सक्छन् ?			
१०. लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, यौन उत्पीडन, दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम			
१०.१ के यस केन्द्रमा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, यौन उत्पीडन, दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथामका लागि आचारसंहिता छ ?			
१०.२ के यहाँका कर्मचारीहरूले आचारसंहितामा सहमति जनाएका छन् र लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, यौन उत्पीडन, दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथामबारे उनीहरूमा आधारभूत ज्ञान छ ?			
१०.३ के यहाँ हटलाइन र हेल्पलाइनका फोन नम्बर लगायतका आवश्यक जानकारी भएका सूचना सामाग्री (पर्चा, पोष्टर आदि) नेपाली र अन्य उपयुक्त स्थानीय भाषामा उपलब्ध छन् ?			
१०.४ के यस केन्द्रमा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा तथा यौन शोषण एवं दुर्व्यवहार रोकथामसम्बन्धी युएनको सम्पर्क व्यक्तिका सम्पर्क नम्बर छन् ? (युएन र यसका कार्यान्वयन साझेदारहरूले सहयोग गरेका क्वारेन्टिन स्थलका लागि)			
१०.५ के यहाँका कर्मचारीहरू गोपनियता र प्रभावित-केन्द्रित विधिहरू, जस्तै सिफारिस र संरक्षणका उचित संयन्त्रबारे जानकार छन् ?			
१०.६ यौन शोषण वा दुर्व्यवहार भएको अवस्थामा कसलाई सूचित गर्ने र अन्य आवश्यक सेवाहरू कहाँबाट प्राप्त गर्ने भन्नेबारे कर्मचारीहरूमा राम्रो जानकारी छ ?			